

דברים עליונים ונכבדים, וכל דבר ודבר שפתיב בה יקרה היא מפנינים וכל חפצים לא ישוו בה [בתורה].

וכך אותם הטפשים אטומי הלב, כשרואים דברי תורה, לא די להם שלא יודעים, אלא שהם אומרים שהם דברים פגומים, דברים שאין בהם תועלת. אוי להם כשיתבע אותם הקדוש ברוך הוא את עלבון התורה, ויענשו ענש שמורדים ברבונם.

מה פתיב בתורה? פי לא דבר רק הוא מכס. ואם הוא רק - הוא מכס, שהרי כל התורה מלאה מפל אכנים טובות ומרגליות יקרות מפל הטובות של העולם, כמו שנאמר וכל חפצים לא ישוו בה, ואיך יאמרו שהיא ריקה? ושלמה המלך אמר, אם חכמת חכמת לך. שפאשר יתחכם אדם בתורה, זוהי תועלת לו, שהרי בתורה לא יכול להוסיף אפלו אות אחת. ולצת לבדך תשא, שהרי התורה לא יגרע כלום מהשבח שלה, והליצנות היא שלו ונשארת בו להאביד אותו מן העולם הזה ומן העולם הבא. בא ראה, כאשר האותיות העליונות פלן מתחברות בדרגה הזו, הסוף של כל הדרגות הקדושות העליונות, ומתמלאת מהם ומתברכת מן העולם העליון, אז הדרגה הזו עומדת להשקות את כל העדרים, כל אחד ואחד כראוי לו, וכל אחד ואחד נשקה מדין ורחמים.

בא ראה מה פתיב, ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים וגו'. שיעקב רצה לתקן תפלת ערבית, ולהאיר ללכנה ולהשקות ולברך אותה מפל הצדדים, שפתיב ויצג את המקלות, אלו דינים וגבורות

וסכלתנו. דהא כל מילי דאורייתא, פלהו מלין עלאין ויקירין. וכל מלה ומלה כתיב בה (משלי ג) יקרה היא מפנינים וכל חפצים לא ישוו בה (באורייתא).

וכך אינון טפשיין, אטימין דלבא, בד חמאן מלי דאורייתא, לא די לון דלא ידעי, אלא דאינון אמרי, דאינהו מלין פגימין, מלי דלית בהו תועלתא. ווי לון, פד יתבע לון קדשא בריך הוא, עלבונא דאורייתא, ויתענשו עונשא דמרדי במאריהון.

מה פתיב באורייתא, (דברים לב) פי לא דבר רק הוא מכס, ואי איהו רק מכס איהו, דהא אורייתא כלא, מלייא מפל אכנין טבין ומרגלאן ויקירין, מפל טבין דעלמא. כמה דאת אמר וכל חפצים לא ישוו בה, והיה ימרון דאיהי ריקנא.

ושלמה מלכא אמר, אם חכמת חכמת לך, דכד יתחכם בר נש באורייתא, תועלתא דיליה איהו. דהא באורייתא לא יכיל לאוספא אפילו את אחת. ולצת לבדך תשא, דהא אורייתא, לא יגרע משבחה כלום, וליצנותא, דיליה איהו, ואשתאר ביה לאובדא ליה מהאי עלמא ומעלמא דאתי.

תא חזי, פד אתוון עלאין, מתחברן פלהו בהאי דרגא, סופא דכל דרגין קדישיין עלאין, ואתמליא מנייהו, ואתברכא מעלמא עלאה. פדין, האי דרגא קיימא לאשקאה לכלהו עדריין, פל חד וחד פדקא חזי ליה, וכל חד וחד אתשקי מן דינא ורחמי.

תא חזי, מה כתיב, ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים וגו', דיעקב בעא לאתקנא תפלה של ערבית, ולאנהרא לסיהרא, ולאשקאה ולברכא לה מפל סטריין, דכתיב

ויצג את המקלות. אלין דינין וגבורין דנפקי מגבורה דלעילא.

ויעקב פד בעא לאתקנא להאי דרגא, סליק לכל אינון דינין וגבורין מינה, ואוקים לון ברהטים, באינון רהטים ארבע, דקיימי תחות האי (במדבר כא) באר חפרויה שרים, דאתמלייא מאינון נחלין ומבועין עלאין. בגין דכד נפקין מיין מהאי באר קדישא, אלין ארבע נטלי פלא. ועל דא אקרון רהטים, ומתמן (ד קטג ע"ב) אתיין פלא למשתי. ואינון דינין וגבורין, פלהו קיימי תמן, לנטלא לכל חד וחד פדקא חזי ליה.

אשר תבאנה הצאן לשותות לנכח הצאן, אלין לקביל אלין. ויחמנה, מאי ויחמנה. דכד מתעטרין בדינא, מתחממין בהווא דינא, ואזלין ושאטין בעלמא, ומעייני בארחיהון דבני נשא, הן לטב הן לביש.

תא חזי, מה כתיב בתריה, (בראשית ל) ויחמו הצאן אל המקלות, בגין דאינון מקלות הוו מתחממן, ומשגיחין בדיני עלמא, ואתפקדן עליה, ואתדנו בני נשא עליהו, כמה דאת אמר (דניאל ד) בגזרת עירין פתגמא ומאמר קדישין שאלתא וגו'.

רבי חייא פתח ואמר, (תהלים ג) דבקה נפשי אחריו בי תמכה ימינה, האי קרא אית לאסתפקלא ביה, דבקה נפשי אחריו, בגין דדוד מלפא, הוה מתדבק נפשיה תדיר, אבתריה דקדשא בריו הוא. ולא חייש למלין אחרנין דעלמא, אלא לאתדבקא נפשיה ורעותיה ביה, וכיון דאיהו הוה מתדבק בקדשא בריו הוא, הוה תמיה ביה ולא שבקיה. מפאן, לבר נש פד אתא לאתדבקא בקדשא בריו הוא,

שיוצאים מן הגבורה שלמעלה. וכאשר יעקב רצה לתקן את הדרגה הזו, סלק את פל אותם הדינים והגבורות ממנה, והקים אותם ברהטים, באותם ארבעת הרהטים שעומדים תחת זו באר חפרויה שרים, שמתמלאת מאותם הנחלים והמעיינות העליונים. משום שפאשר המים יוצאים מהבאר הקדושה הזו, אלו הארבעה נוטלים הכל, ועל כן נקראים רהטים, ומשם פלם באים לשותות. ואותם דינים וגבורות, פלם עומדים שם לטל את כל אחד ואחד פראוי לו.

אשר תבאנה הצאן לשותות לנכח הצאן, אלו פנגד אלו. ויחמנה, מה זה ויחמנה? שפאשר מתעטרין בדין, מתחממים באותו הדין, והולכים ומשוטטים בעולם, ומעיינים בדרך בני האדם, הן לטוב הן לרע.

בא ראה מה פתוב אחריו, ויחמו הצאן אל המקלות. משום שאותם המקלות היו מתחממים ומשגיחים בדיני העולם, ונפקדים עליו, ונדונים אנשים עליהם, כמו שנאמר (דניאל ד) בגזרת מלאכים הדבר ובפקדת קדושים הגזרה וגו'.

רבי חייא פתח ואמר, (תהלים ג) דבקה נפשי אחריו בי תמכה ימינה. בפסוק הזה יש להסתפל, דבקה נפשי אחריו - משום שדוד המלך היה מדביק תמיד את נפשו אחרי הקדוש ברוך הוא, ולא חשש לדברים אחרים של העולם, אלא להדביק נפשו ורצונו בו. וכיון שהוא היה נדבק בקדוש-ברוך-הוא, היה תומך בו ולא עוזב אותו. מפאן שפאשר אדם בא להדבק בקדוש-ברוך-הוא,

ולא שבקיה. מפאן, לבר נש פד אתא לאתדבקא בקדשא בריו הוא,